

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio „Natura 2000“ teritorijoms vertinimas

Remigijus Uzdras

Apsaugos ir tvarkymo skyriaus vyresnysis ekologas

2013-04-16

 Paukščių apsaugai svarbios teritorijos
 Buveinių apsaugai svarbios teritorijos

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio „Natura 2000“ teritorijoms vertinimas

I Dalis

(Statistika apie VSTT nagrinėjamas PŪV)

II Dalis “Natura 2000” teritorijos artima aplinka

III Dalis PŪV poveikio “Natura 2000” teritorijoms vertinimo praktiniai pavyzdžiai

IV Dalis PŪV poveikio mažinimo priemonė – planuojamų darbų grafikas

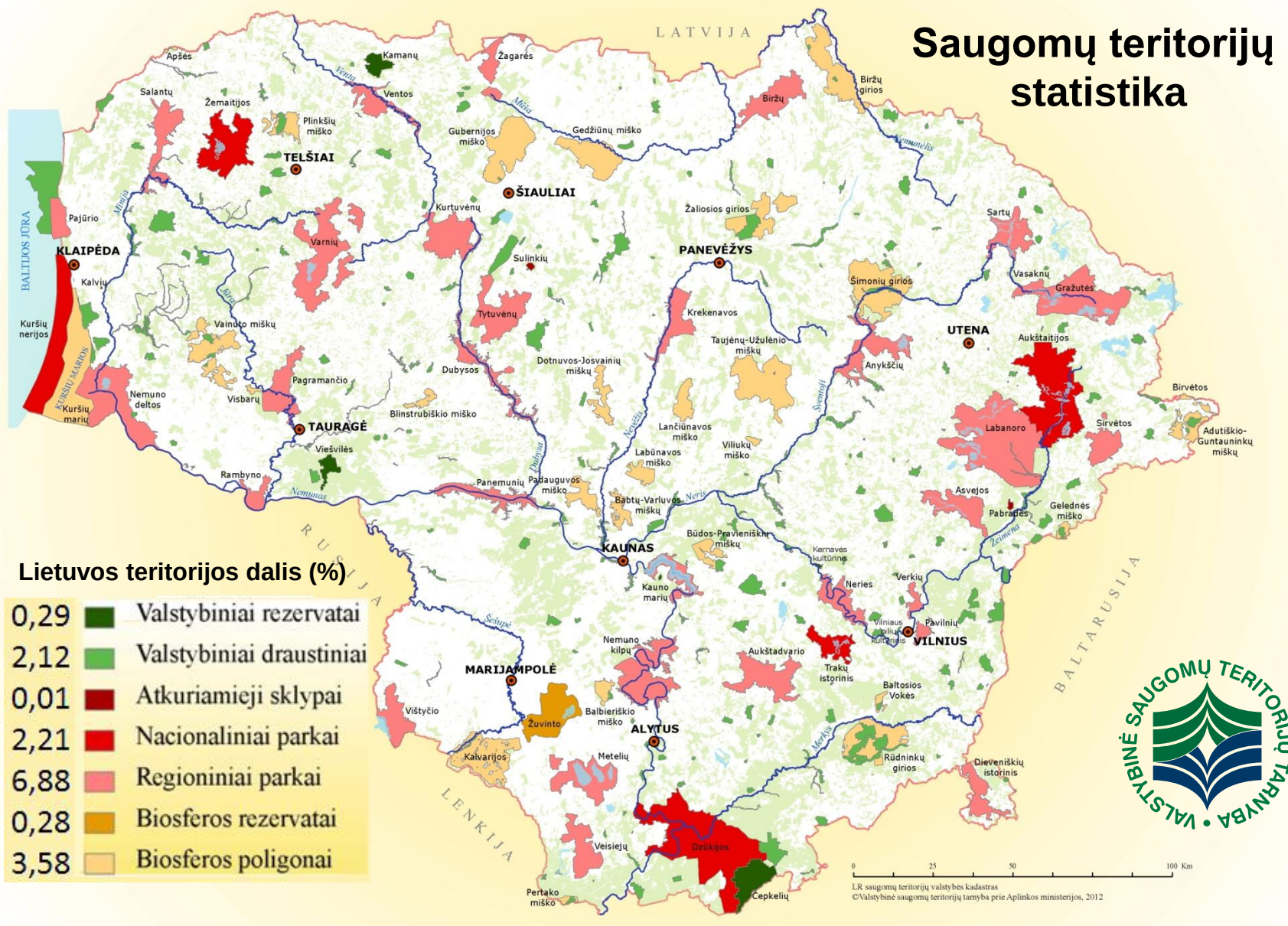

VSTT – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos

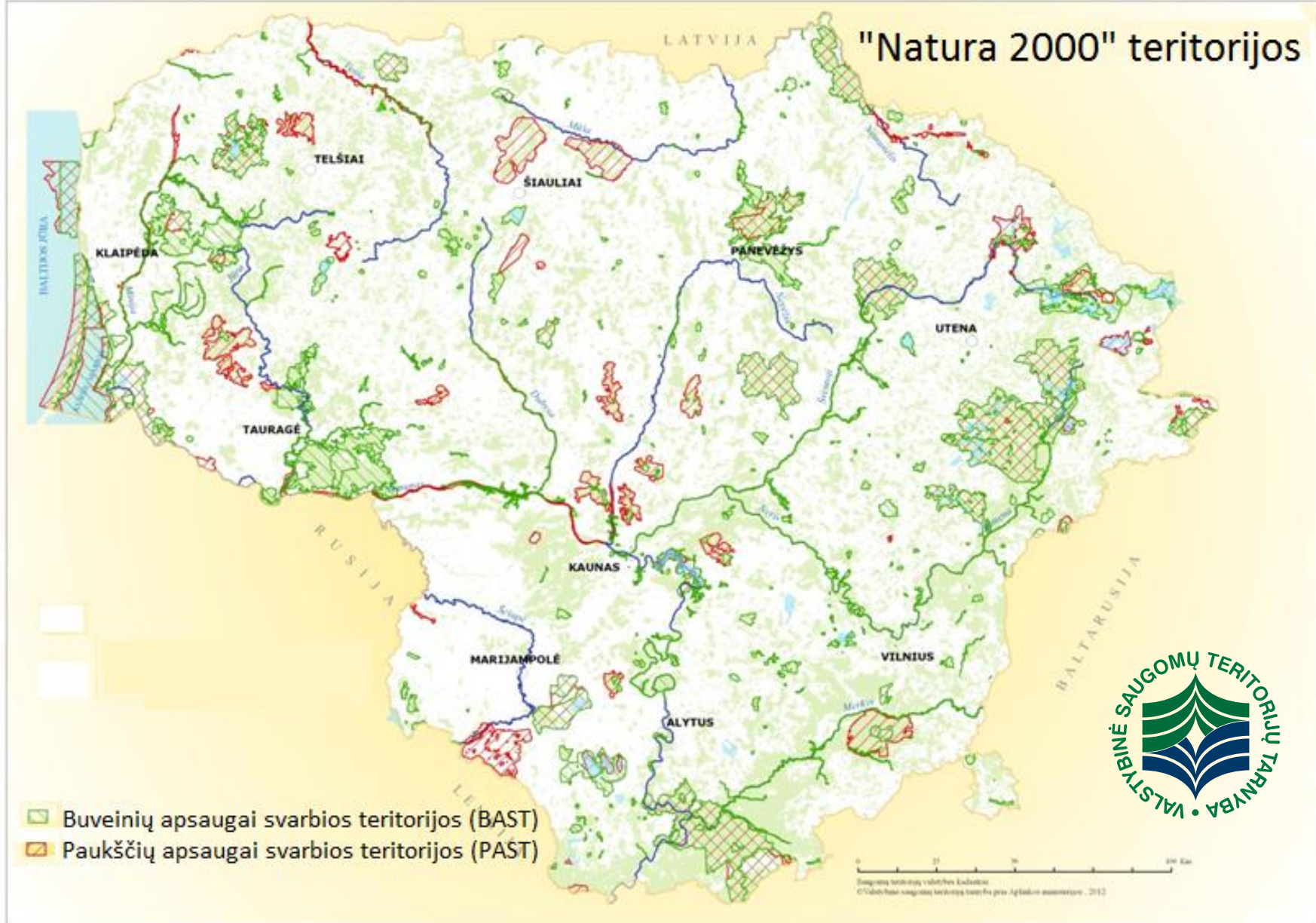
PAV – Poveikio aplinkai vertinimas

PŪV – Planuojama ūkinė veikla

Saugomų teritorijų statistika

"Natura 2000" teritorijos

I Dalis

13 % Lietuvos teritorijos (9 % - PAST; 10 % - BAST)

<http://www.vstt.lt/>

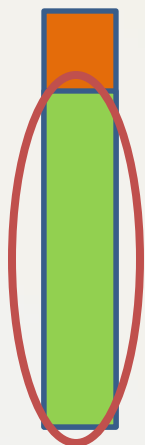
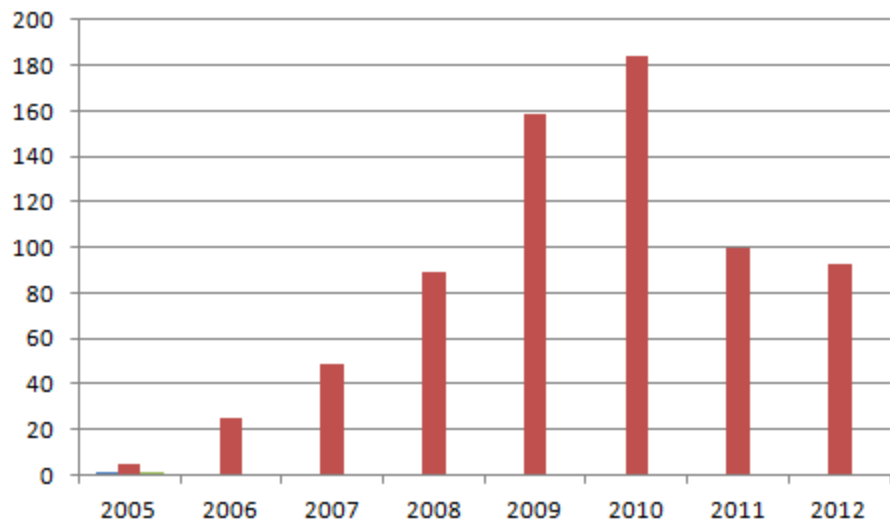
Poveikio reikšmingumo nustatymas:

Aplinkos ministro 2006-05-22 įsakymas Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2006, Nr.61-2214).

Pagrindinis vertinimo uždavinys:

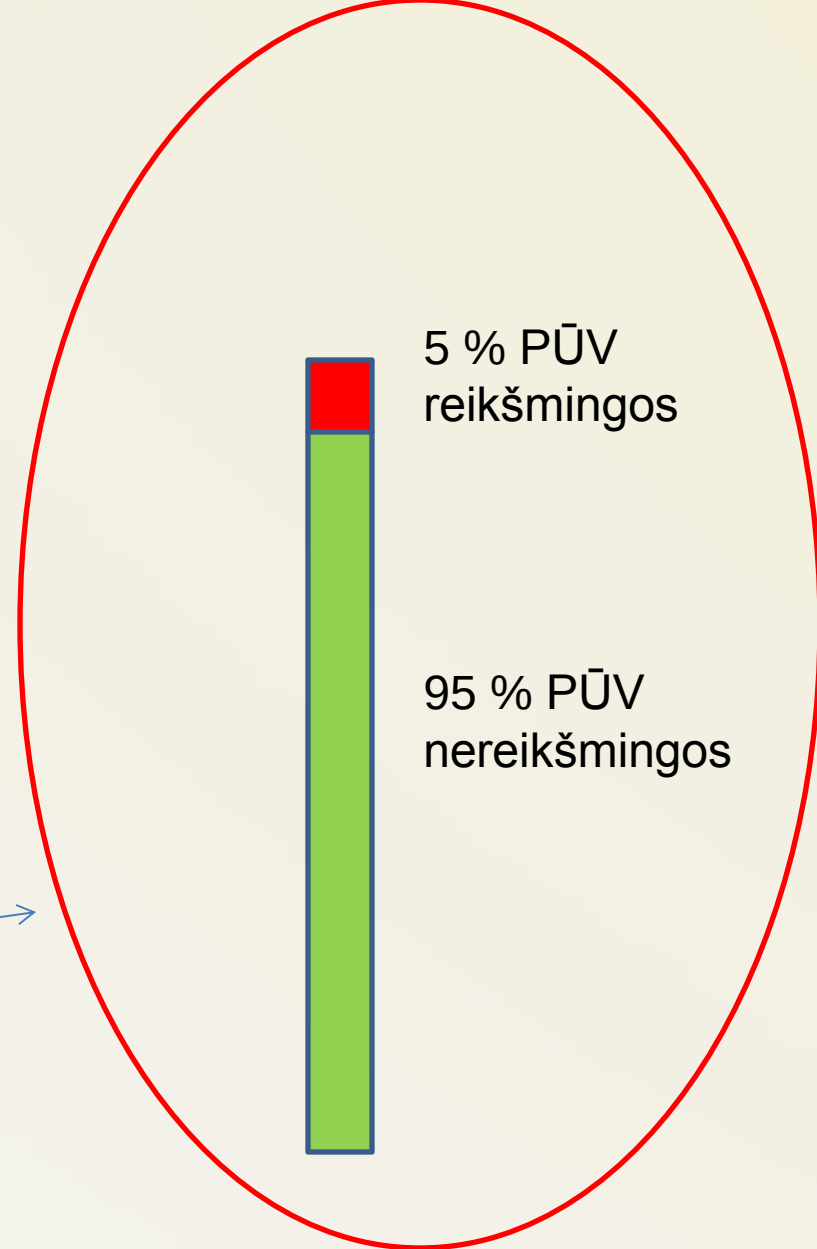
"Nustatyti ar natūralių buveinių ar rūšių, randamų įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose, apsaugos būklė nepablogės ir ar nebus neigiamai paveiktas nagrinėjamų teritorijų vientisumas, įgyvendinus planą, programą ar planuojamą ūkinę veiklą."

VSTT nagrinėti PŪV dokumentai

15 % PAV dokumentai
(PŪV PAV programos ir ataskaitos)

85 % "Natura 2000"
teritorijoms reikšmingumo
nustatymo dokumentai

5 % PŪV
reikšmingos

95 % PŪV
nereikšmingos

VSTT išnagrinėtų PAV dokumentų skaičius 2010 m

<i>PAV reikšmingumo dokumentai</i>				<i>PAV programos</i>			<i>PAV ataskaitos</i>			<i>Iš viso</i>
<i>Viso</i>	<i>Paprašyta pataisyti ar papildyti dokumentą</i>	<i>PAV privalomas</i>	<i>PAV neprivalomas</i>	<i>Viso</i>	<i>Suderinta</i>	<i>Papildyti programą</i>	<i>Viso</i>	<i>Veikla leistina</i>	<i>Papildyti ataskaitą</i>	
149	15	5	129	13	12	1	22	13	9	184

Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo forma

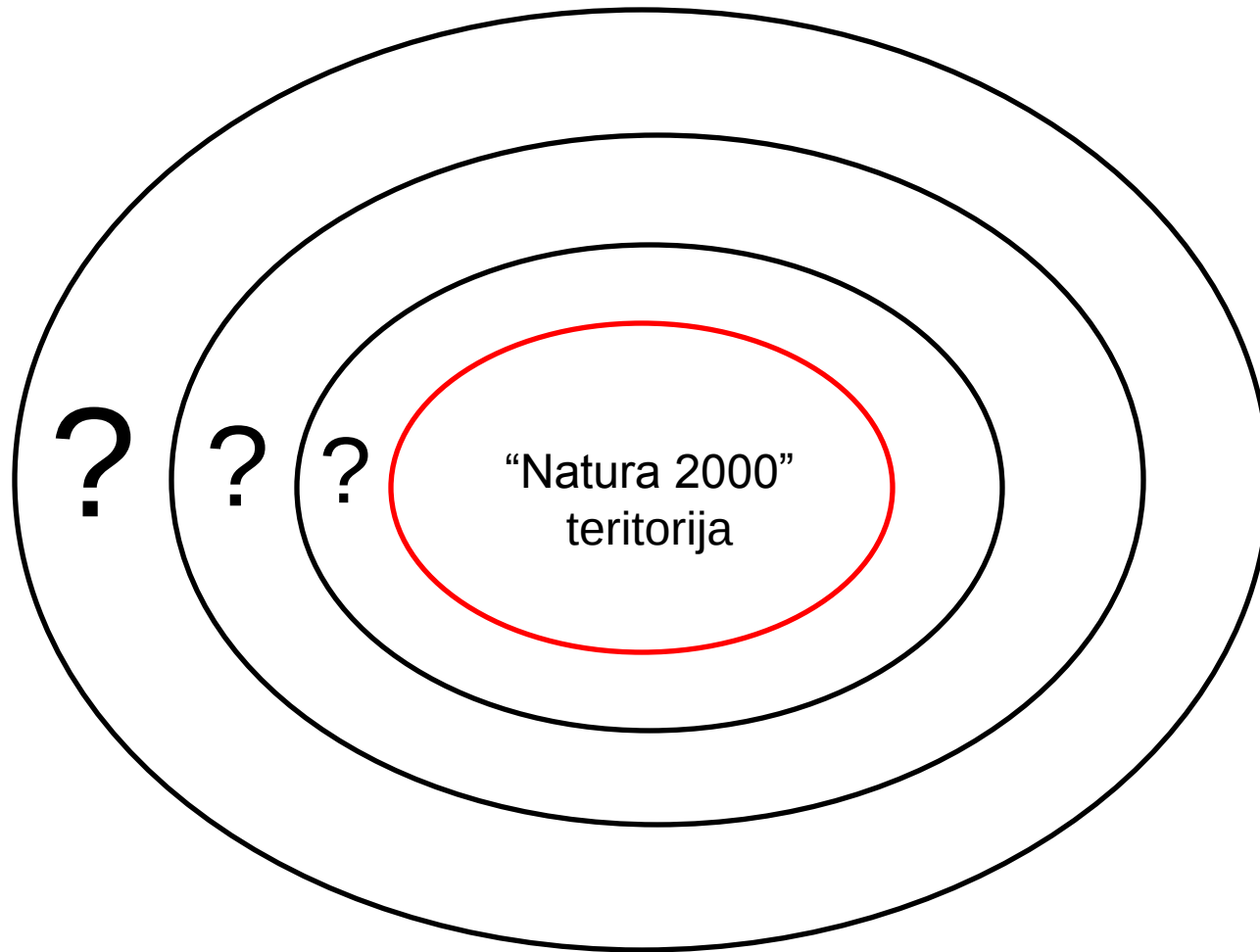
Veiklos sąlygojamų teritorijų pokyčių analizė			
A dalis		B dalis	
Teritorijų pokyčiai	Pastabos	Teritorijų pokyčių reikšmingumo įvertinimas (<i>nereikšmingas/mažai reikšmingas/reikšmingas</i>)	Pastabos
Tikėtini teritorijų pokyčiai, jų priežastys ir juos sukeliančios veiklos rūšys: • natūralių buveinių tipų ploto ir (arba) rūšių buveinių ploto sumažėjimas: nenumatoma. • didelis rūšių trikdymas: nenumatomas. • natūralių buveinių ar rūšių užimtų plotų suskaidymas: nenumatomas. • rūšių ar populiacijų tankumo sumažėjimas: nenumatomas. • invazinių rūšių išplitimas: nenumatomas. • medžiojamųjų gyvūnų ir verslinę reikšmę turinčių žuvų rūšių išteklių kitimas: nenumatomas. • gyvūnų maitinimosi, migracijos, veisimosi ar žiemojimo vietų suardymas: nenumatomas. • hidrologinio režimo pokyčiai, įskaitant vandens cheminių ir fizinių savybių kaitą, eutrofikacijos padidėjimą, daugiamečių bei metinių vandens lygio svyravimų apimties bei periodiškumo pokyčius: nenumatomas. • žemės naudmenų struktūros ir vyraujančių žemės ūkio kultūrų pokyčiai, miško kirtimai (pagal plotą ir iškertamos medienos tūrius), sausinamos žemės plotas (ha): nenumatomas. • gruntinio vandens slūgsojimo gylio pakeitimai, reljefo pakeitimai: nenumatomas. • eolinių procesų pasikeitimas, erozijos suaktyvėjimas: nenumatomas. • kiti pokyčiai (organizatoriaus nuožiūra): nenumatomas.		Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga Nereikšminga	PŪV yra urbanizuotoje teritorijoje ir nuo artimiausios „Natura 2000“ teritorijos nutolusi 2,5 km.

II Dalis “Natura 2000” teritorijos artima aplinka

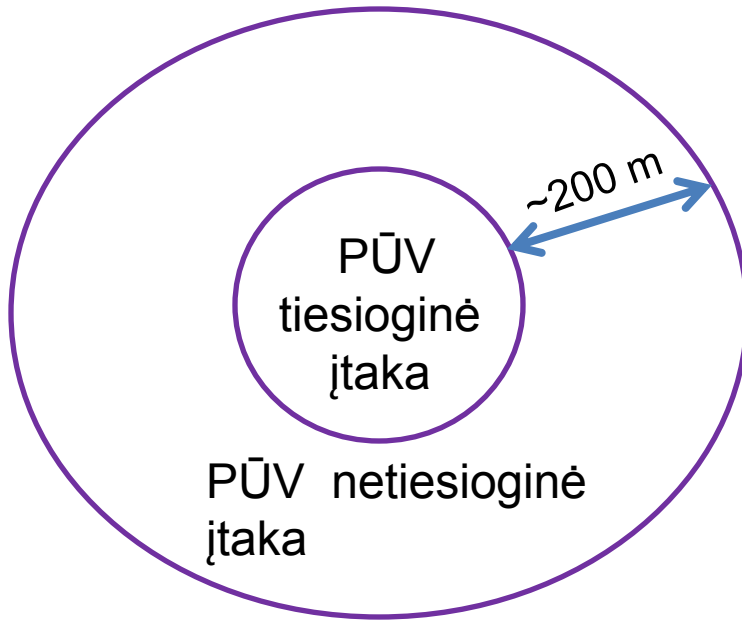
Aplinkos ministro 2006-05-22 įsakymas Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2006, Nr.61-2214), (Toliau – Tvarkos aprašas).

Šis Tvarkos aprašas taikomas nustatant, kokį poveikį įsteigtoms ar potencialioms “Natura 2000” teritorijoms gali daryti planuojamos ūkinės veiklos, susijusios su įsteigtomis ar potencialiomis “Natura 2000” teritorijomis ar **artima** tokių teritorijų **aplinka**, įgyvendinimas.

“Artima aplinka”

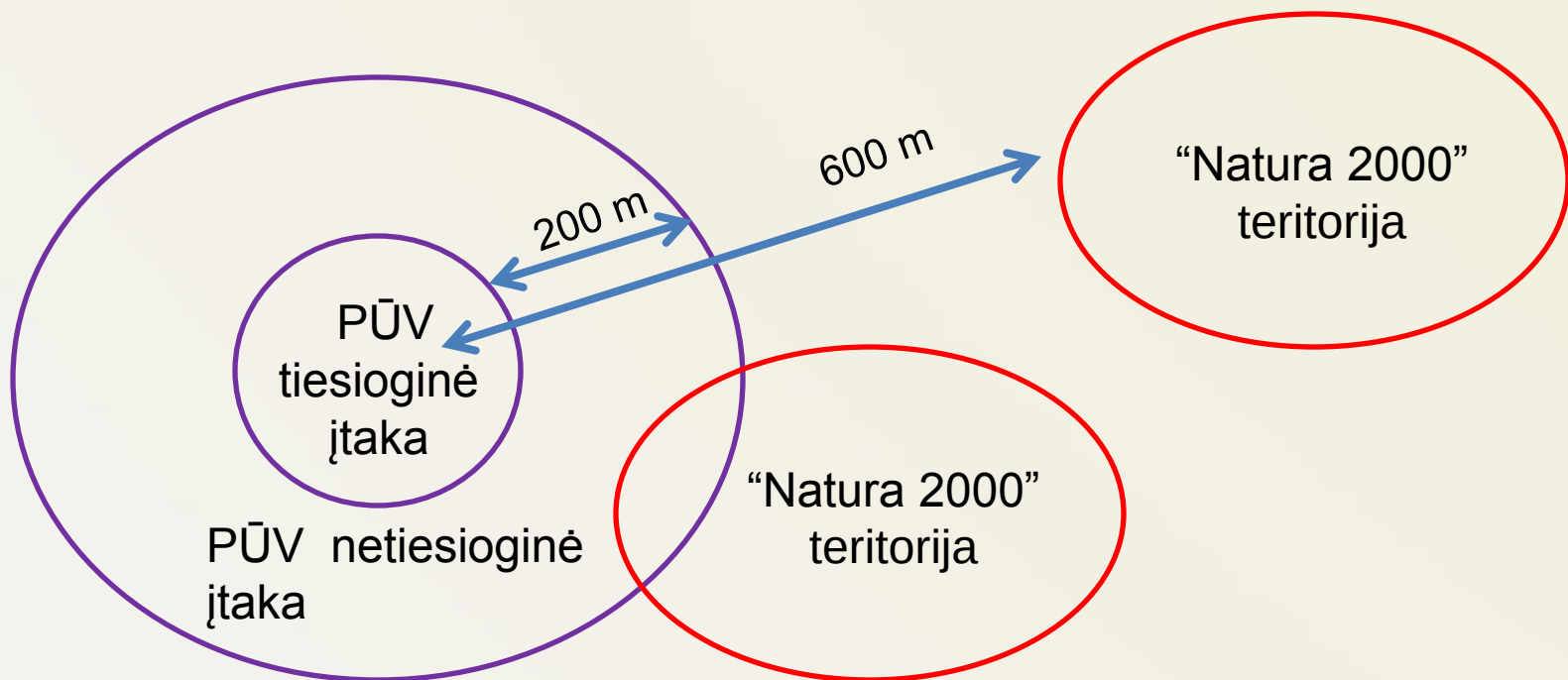
Kokia yra PŪV įtaka?

Pvz. Sankryžos rekonstrukcija. Šiuo metu sankryža yra trišalė, rekonstrukcijos metu numatoma įrengti žiedinę sankryžą. Numatomas kelio dangos tipas – asfaltbetonis. Artimiausia Europos ekologinio tinklo “Natura 2000” buveinių apsaugai svarbi teritorija - Neries upė (LTVIN0009), nuo planuojamos ūkinės veiklos nutolusi apie 600 metrų.

II Dalis

Nustatant ar PŪV įgyvendinimas bus susijęs su artima “Natura 2000” teritorijos aplinka, kiekvienu konkrečiu atveju turi būti atsižvelgta į PŪV mastą (dydį), pobūdį ir vietos ypatumus.

Pvz. PŪV - Sankryžos rekonstrukcija

Jei PŪV sukelta tiesioginė ar netiesioginė įtaka nėra juntama “Natura 2000” teritorijose, laikoma, kad PŪV nesusijusi su “Natura 2000” teritorijų artima aplinka.

III Dalis **PŪV poveikio “Natura 2000” teritorijoms vertinimo praktiniai pavyzdžiai**

VSTT 2010-2012 m nagrinėtos PŪV

Nr.	PŪV grupės	2010	2011	2012
1	Keliai	9	8	13
2	Saulės elektrinės		1	4
3	Vėjo elektrinės	37	6	1
4	Rekreacinė veikla	10	12	3
5	Karjerai	15	4	7
6	Pramonė	7	3	4
7	Valymo įrenginiai	5	2	3
8	Gyvenamieji kvartalai	13		
9	Melioracija		7	

PŪV grupė: keliai

PŪV - Kelio A9 (E272) Panevėžys – Šiauliai ruožo Radviliškis – Šiauliai nuo 66,25 km iki 75,43 km rekonstravimas.
Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: *atsižvelgdami į planuojamos ūkinės veiklos mastą ir vietą (planuojamas rekonstruoti kelias (ilgis - 9,18 km) nuo artimiausios „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbios teritorijos (Rėkyvos pelkė (LTSIA0005)) yra nutolęs ~4,5 km.), manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.*

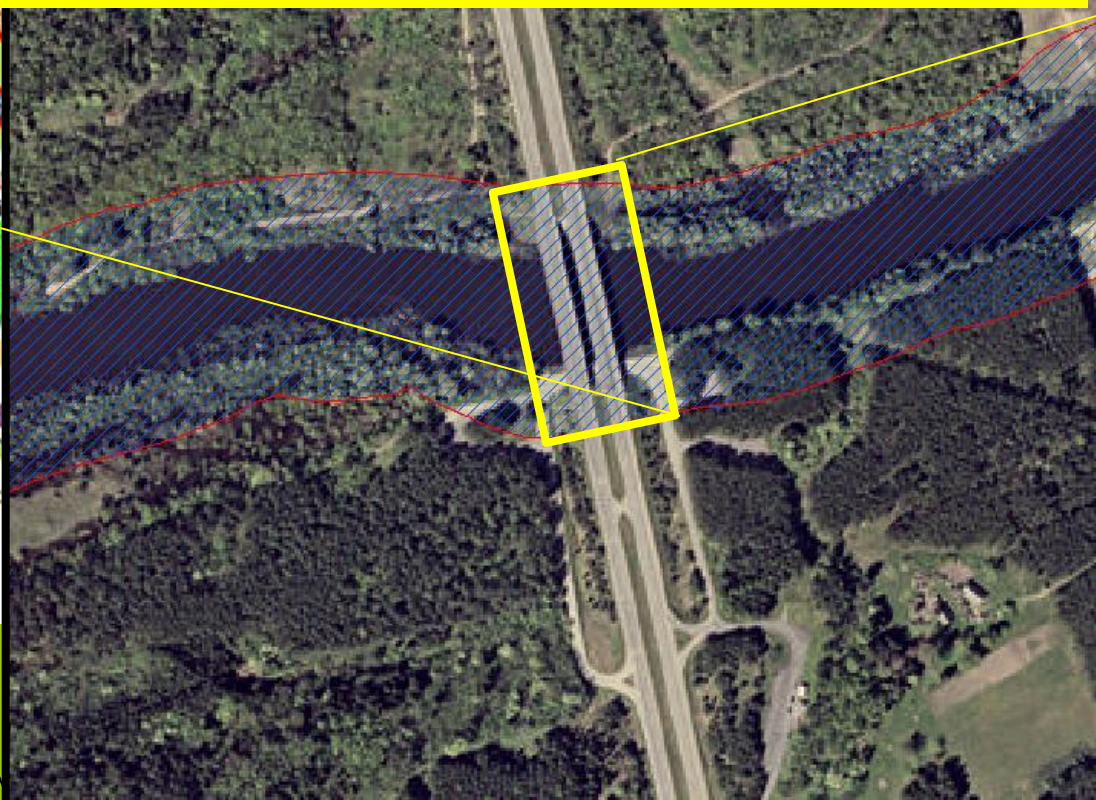
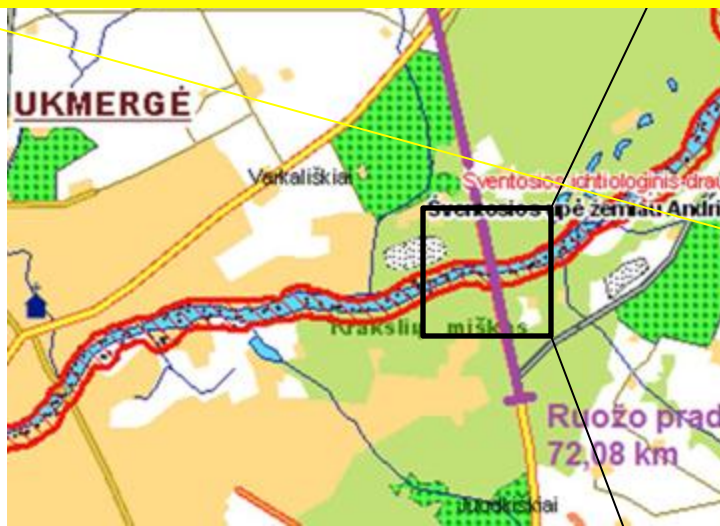
PŪV - Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A6 Kaunas-Zarasai-Daugpilis 35,8 km sankryžos su keliu Nr. 1521 rekonstravimo techninis darbo projektas (koregavimas).

Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: *atsižvelgdami į tai, kad yra numatoma rekonstruoti esamą trišalę sankryžą į žiedinę, bei į tai, kad artimiausia Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – Neries upė (LTVIN0009), nutolusi apie 600 metrų, manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.*

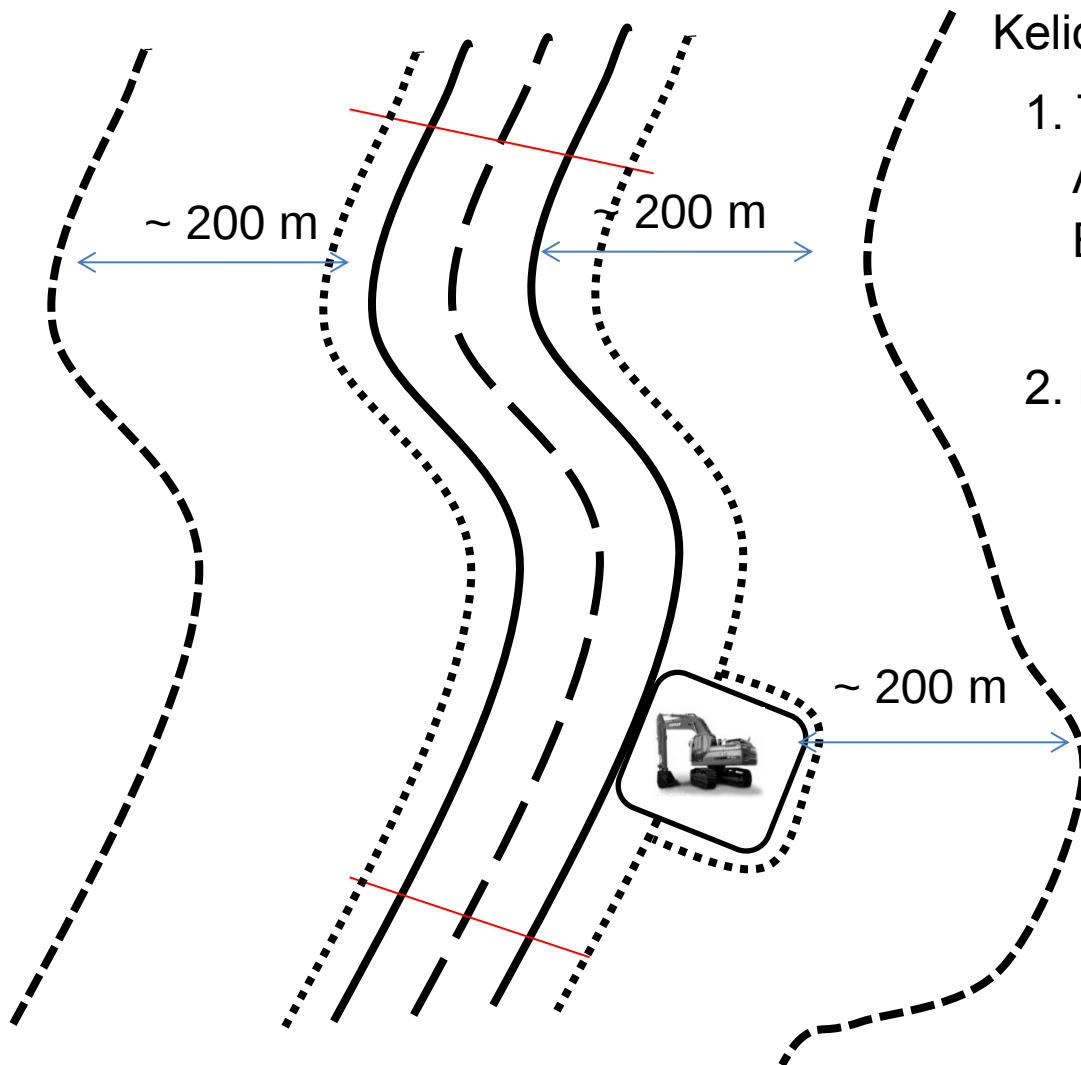
PŪV - Gariūnų gatvės rekonstravimas.

Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: *atsižvelgdami į tai, kad rekonstruojama gatvė nuo Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbios teritorijos – Neries upė, nutolusi apie 50 metrų, bei į tai, kad nauji vamzdynai jungiami prie esamo lietaus nuotekų išleidėjo, manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.*

Išvada: Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

III Dalis keliai

Kelio rekonstrukcijos galima įtaka:

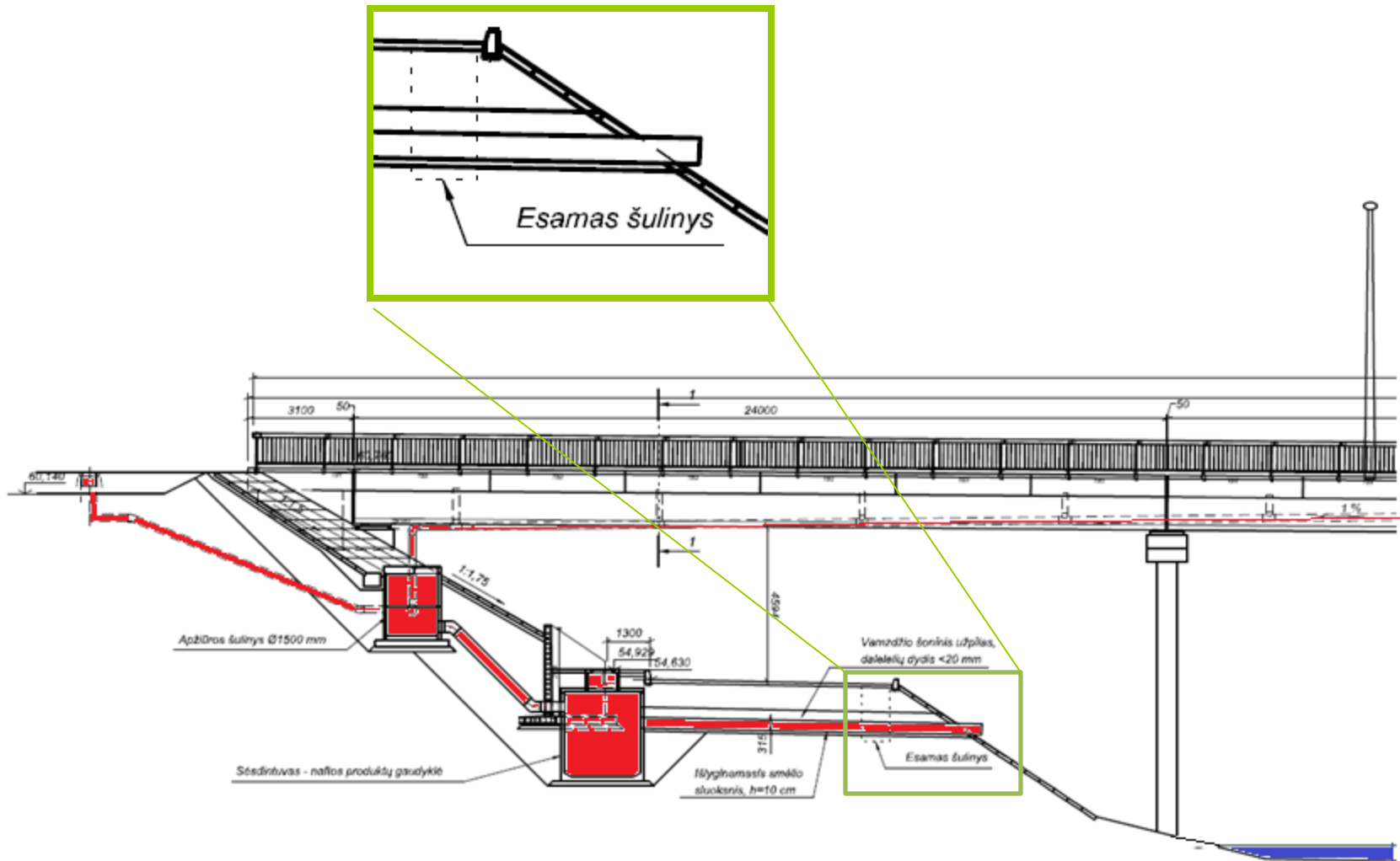
1. Tiesioginė įtaka:

- A. kelio remonto darbų;
- B. Statybinių aikštelių (statybinių medžiagų, statybinės technikos);

2. Netiesioginė įtaka

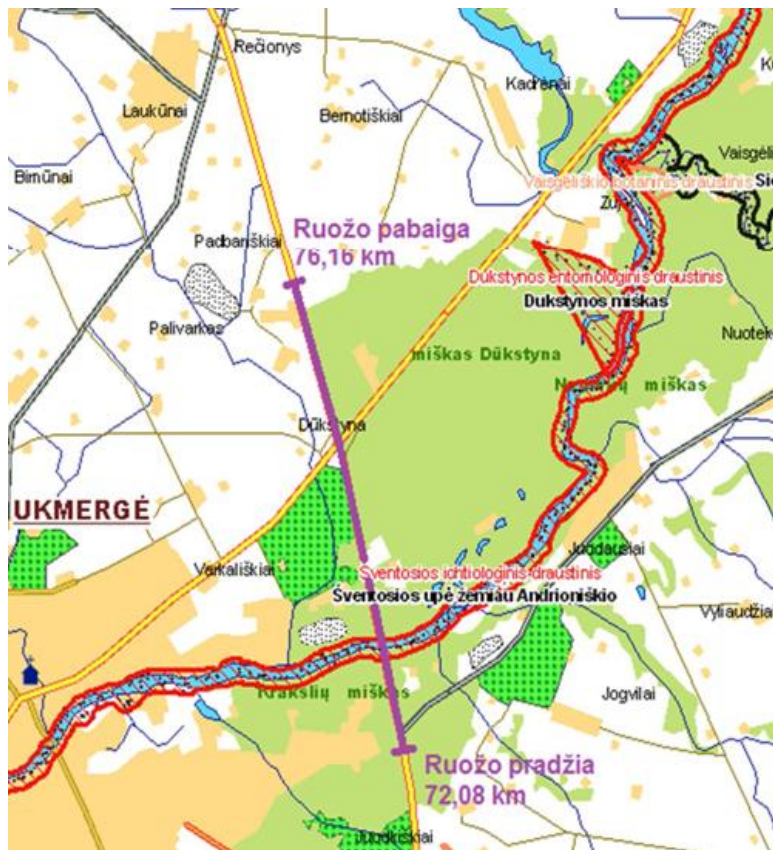
- A. Triukšmas
- B. Hidrologinis režimas

B. Hidrologinis režimas

Kelio rekonstrukcijos poveikio mažinimo priemonės

BAST – Šventosios upė žemiau Andrioniškio (LTUKM0002) yra išskirta auksaspalvio kirtiklio, Baltijos lašišos, kartuolės, paprastojo kirtiklio, pleištinės skėtės, ūdros, upinės nėgės apsaugai.

1. Darbai Šventosios upėje kovo – gegužės ir rugpjūčio – spalio mėnesiais nebus vykdomi.
2. Vykiant tilto rekonstrukcijos darbus po tiltu ištempiamas apsauginis tentas, kuris surinks visas krentančias nuobiras bei dulkes.

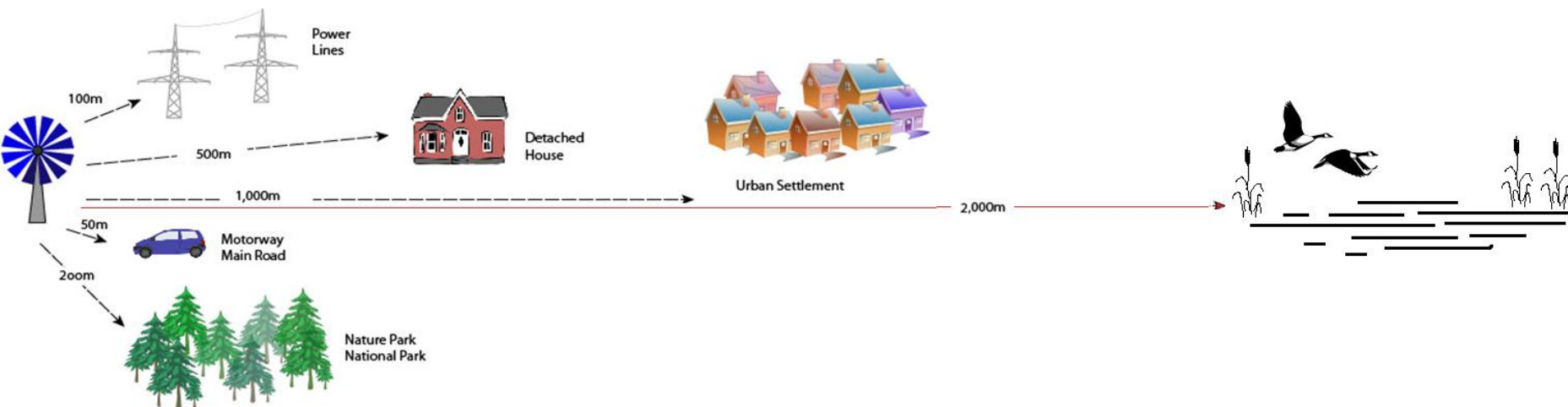
PŪV grupė: vėjo elektrinės

Saugomų teritorijų įstatymas draudžia valstybiniuose parkuose ir draustiniuose statyti vėjo jėgaines.

III Dalis
Vėjo elektrinės

Rekomenduojamas atstumas

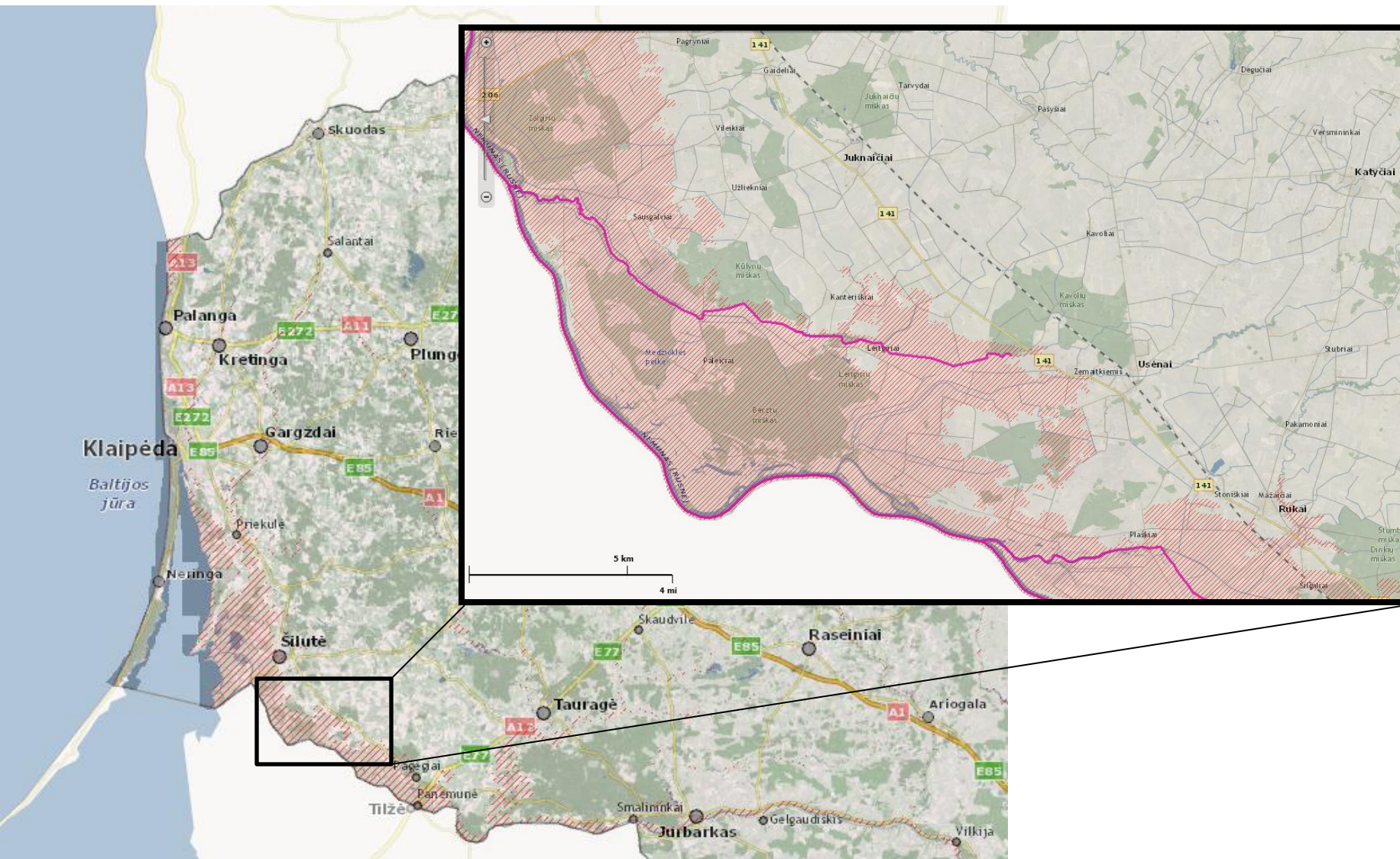
http://www.greenrhinoenergy.com/renewable/wind/wind_environment.php

Vėjo elektrinėms rekomenduojamas 2 km atstumas nuo PAST, kuriose yra saugomos migruojančių paukščių sankaupos ir paukščių migracinių srautų susiliejo vietos.

Paukščių migracija

Preliminarios potvynio grėsmės teritorijos

PŪV grupė: karjerai

Naudingųjų iškasenų (žvyro ir smėlio) gavyba.

Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: atsižvelgdami į tai, kad kasybos plotas nuo BAST (Neries upė) yra **nutolęs apie 125 m**, tarp jų kasybos ploto ir BAST eina vietinės reikšmės kelias ir elektros linija, taip pat į tai, kad kasybos plotas nepatenka į Neries upės potvynių užliejamą teritoriją, manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.

Krapštikių žvyro ir smėlio telkinio naudojimas.

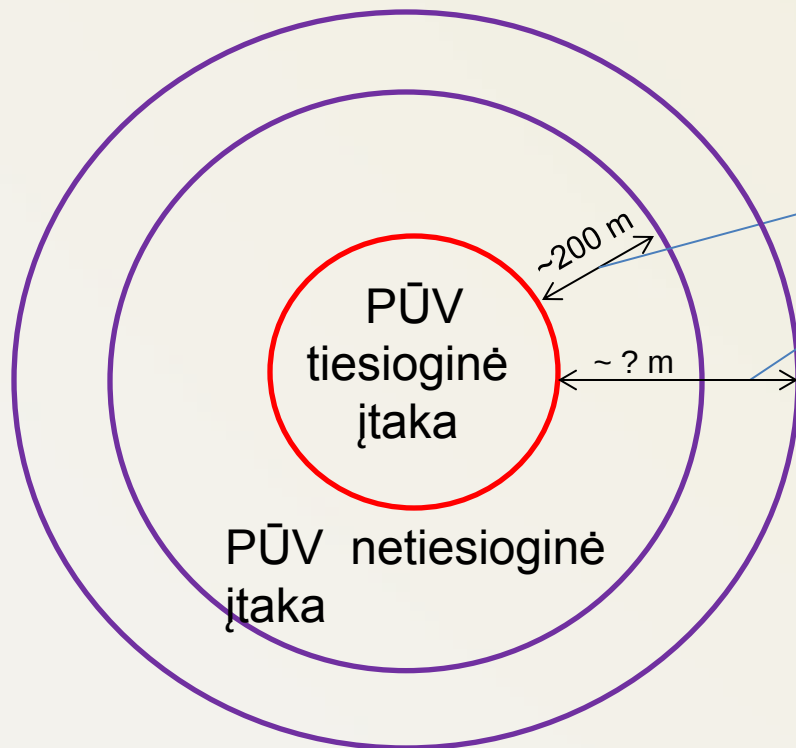
Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: atsižvelgdami į planuojamos ūkinės veiklos mastą (2,5 ha plote planuojamas karjero eksploatavimo pratęsimas) ir vietą (artimiausios „Natura 2000“ paukščių ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos – Žemaitijos nacionalinis parkas (LTPLUB001) (LTPLU0009), **nutolusios apie 500 m**), manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.

Pakruojo rajono Paverdenių žvyro telkinio VI sklypo eksploatavimo užbaigimas.

Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: atsižvelgdami į planuojamos ūkinės veiklos mastą (2,7 ha plote planuojamas karjero eksploatavimo pratęsimas) ir vietą (visas **karjeras patenka į „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbią teritoriją** – Gedžiūnų miškas), bei į tai, kad naujų privažiavimo kelių į karjerą tiesti ir naujų statinių ar technologinių linijų įrengti neplanuojama, taip pat į tai, kad artimiausia mažojo erelio rėksnio veisimosi vieta nuo karjero nutolusi daugiau nei 1 km, manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.

Išvada: Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas **negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio** „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

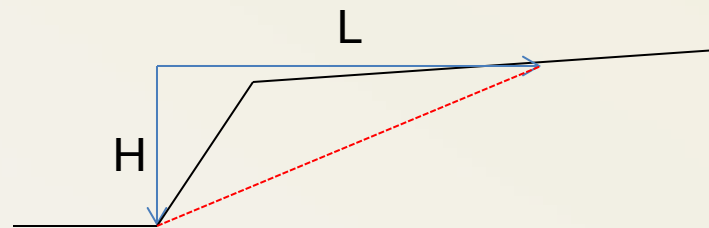
PŪV grupė: karjerai

Netiesioginė įtaka:

1. Triukšmas;

2. Hidrologinio režimo pasikeitimas.

Svarbu tinkamai atlikti karjero rekultivaciją

PŪV grupė: gyvenamieji kvartalai

Paviršinės nuotekos

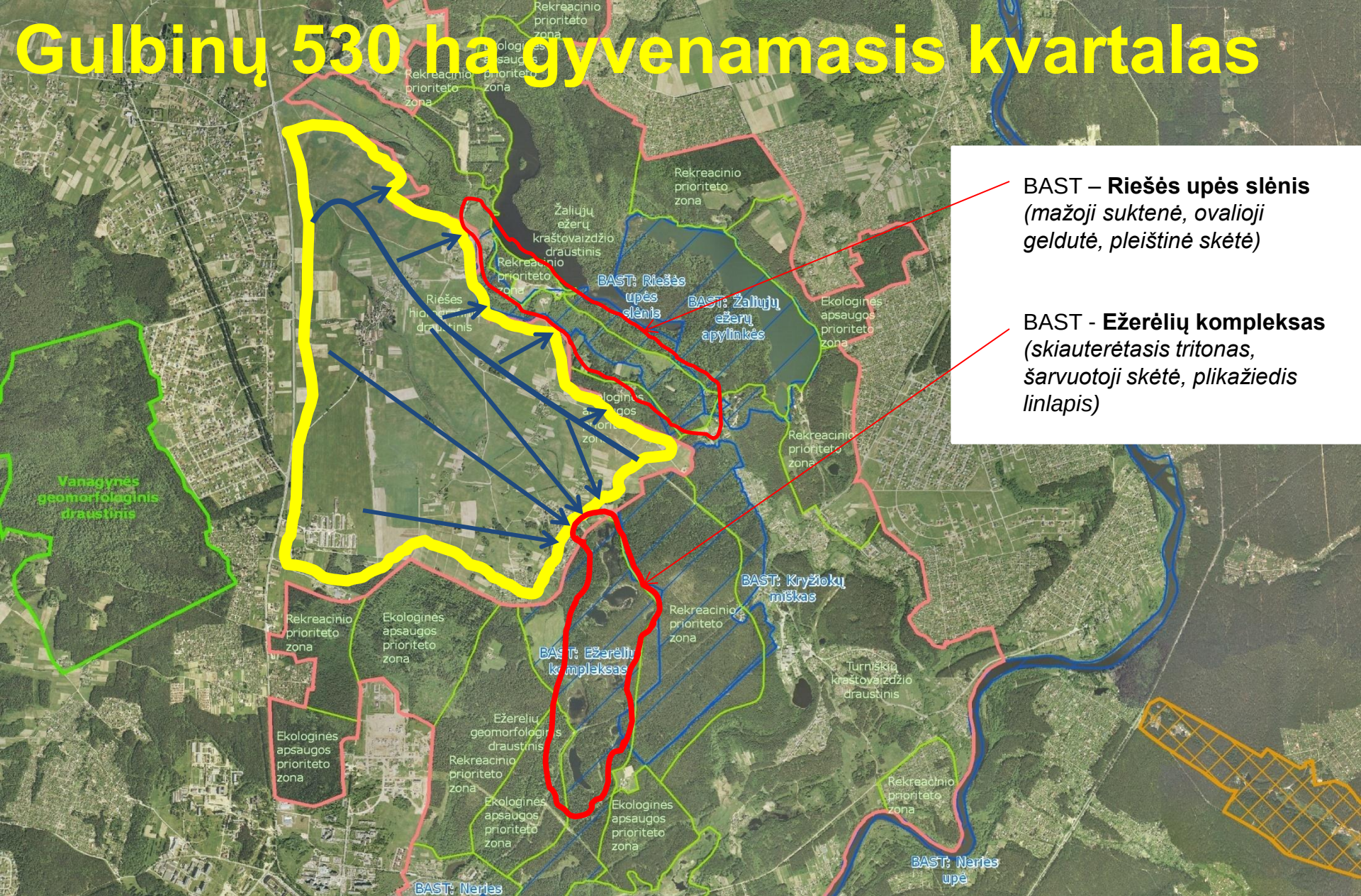

Gyvenamojo kvartalo (T-3) statybos metu paviršinių nuotekų poveikį D. Gulbino ežerui po lietingos dienos nesant tinkamai įrengtos vandens valymo infrastruktūros iliustruoja šie vaizdai.

Gulbinų 530 ha gyvenamasis kvartalas

BAST – Riešēs upēs slēnis
(mažoji suktenē, ovalioji geldutē, pleištinē skētē)

BAST - Ežerėlių kompleksas
(*skiauterėtasis tritonas, šarvuotoji skėtė, plikažiedis linlapis*)

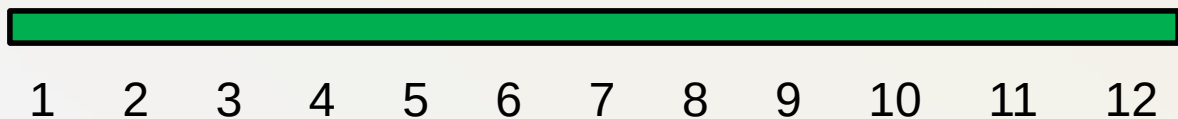
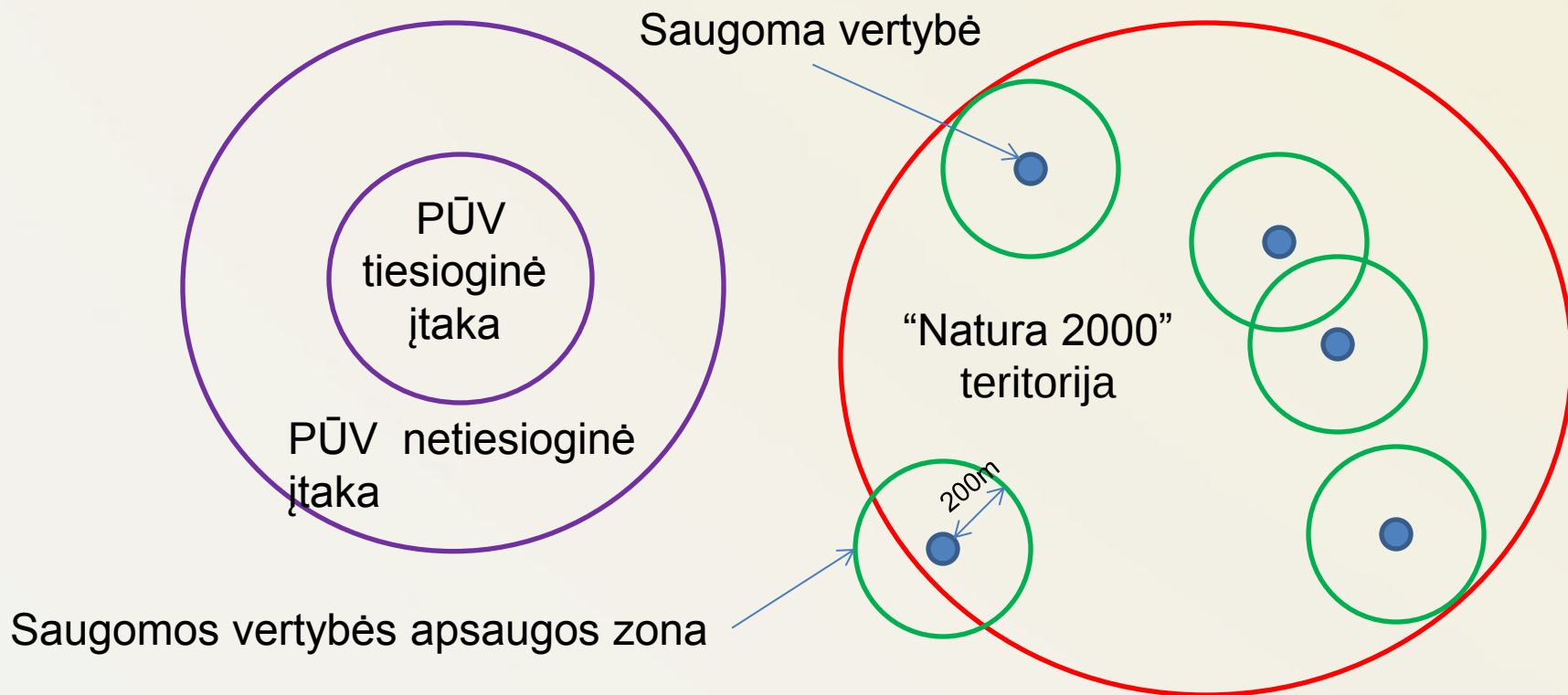

BAST privaloma išlaikyti nepakitusių hidrologinį režimą ir balansą.

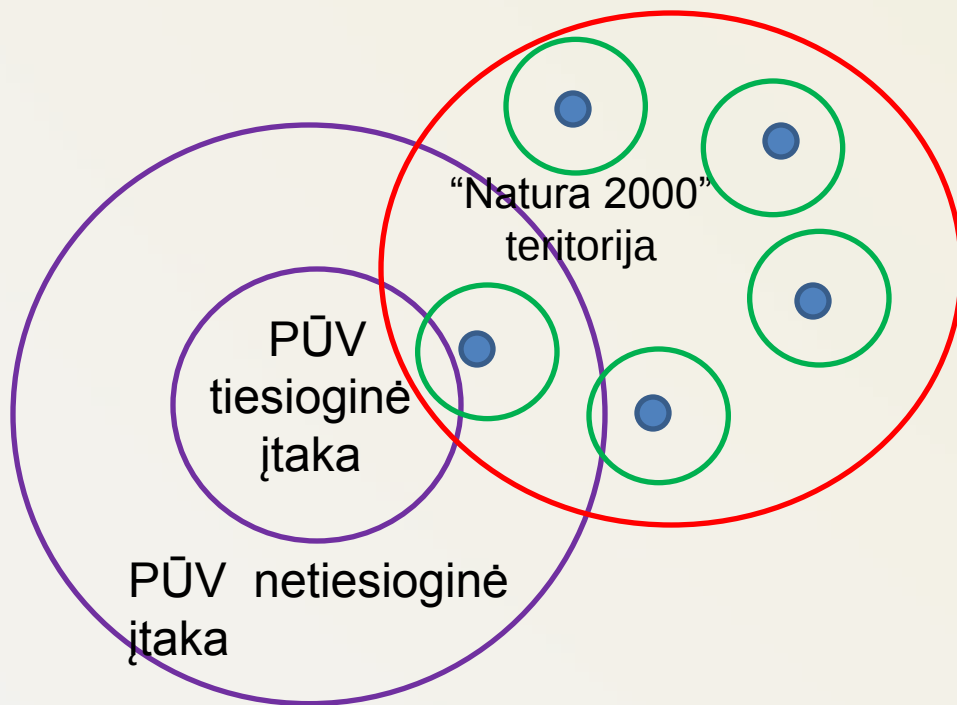
1. Dėl urbanizacijos susidariusios papildomos paviršinės lietaus nuotekos iš nagrinėjamos (apie 530 ha) teritorijos nuvedamos savitaka.
2. Riešės upės baseine visos perteklinės lietaus nuotekos infiltruojamos į gruntą.
3. Also ir Sauso ežerų baseinuose paviršinių nuotekų tvarkymo darbai pradedami nuo vandens numetėjų – reguliatorių į ežerus statybos ir nuotekų nuvedimo sistemos (kolektoriaus) už planuojamos teritorijos ribų įrengimo.
4. Also ir Sauso ežerų baseinuose planuojamos teritorijos urbanistinės plėtros darbai galimi tik įrengus išleidėją – kolektorių.

 Vandens išleistuvas su monitoringo postu
 Paviršinio perteklinio lietaus nuotekų nuvedimo tinklas

PŪV poveikio mažinimo priemonė – planuojamų darbų grafikas

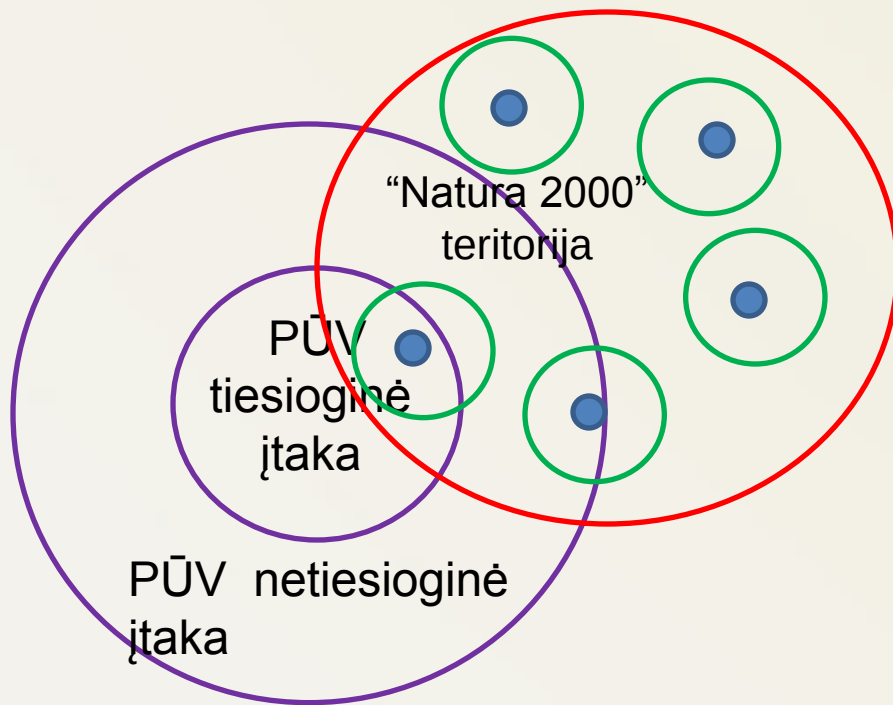
PŪV poveikio mažinimo priemonė – planuojamų darbų grafikas

Pvz. Tulžio lizdavietės ir gretimos teritorijos 200 m atstumu turi būti netrikdomos nuo balandžio 1 d. iki liepos 15 d.

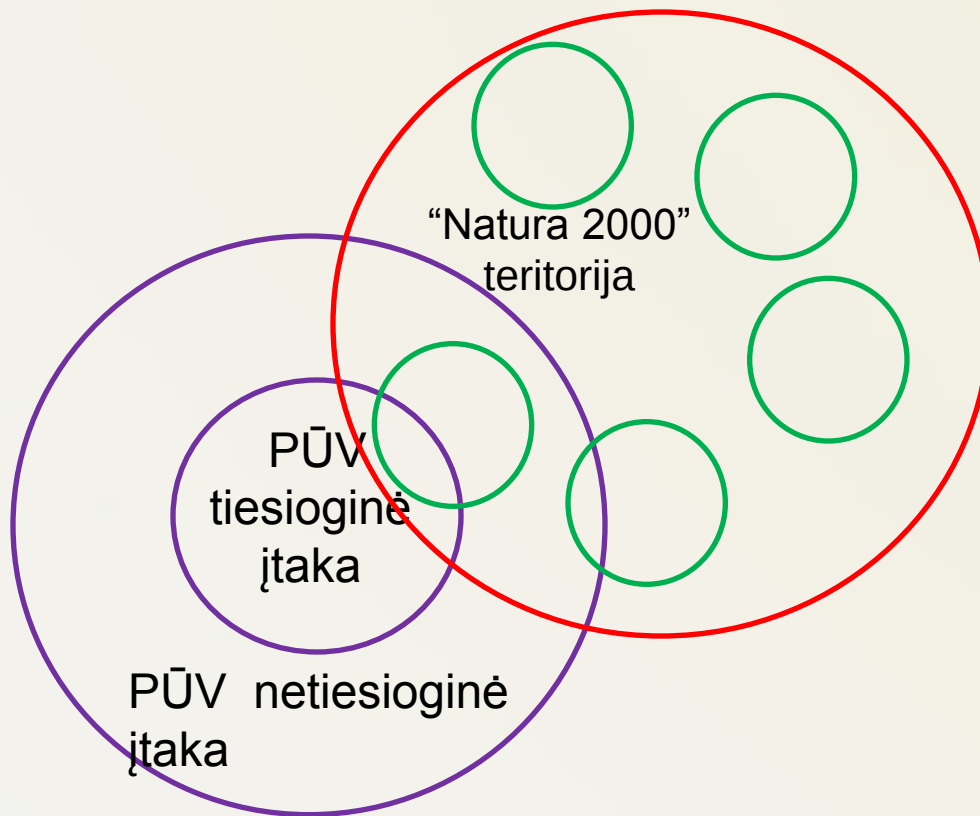
PŪV poveikio mažinimo priemonė – planuojamų darbų grafikas

Pvz. Tulžio lizdavietės ir gretimos teritorijos 200 m atstumu turi būti netrikdomos nuo balandžio 1 d. iki liepos 15 d.

PŪV poveikio mažinimo priemonė – planuojamų darbų grafikas

Pvz. Griežlės veisimosi teritorijos lankymas nuo gegužės 1 d. iki rugpjūčio 15 d. turėtų būti reguliuojamas.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Ačiū už dėmesį

Vyresnysis ekologas
REMIGIJUS UZDRAS

.....
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba
prie Aplinkos ministerijos
A. Juozapavičiaus g. 9-919, LT-09311 Vilnius
Tel.: (8-5) 2709 046; Faks.: (8-5) 2722 572
El. paštas: r.uzdras@vstt.lt
<http://www.vstt.lt>